

tretten, portretten niet alleen naar het leven maar in het leven; hunne alle-daagsche daad is een stuk uit hun geschiedenis, hun groep is in het klein wat de Regentenstukken der beroemde meesters in het groot zijn, beelden uit de geschiedenis van der kunstenaarsen tijd.

Als schildering is het werk uitgelezen. Malsch zijn de vleezen gedaan en de lichte blos op de wangen geeft hun meer dan gewone warmte, de witte kragen en lobben komen op de donkere kleedij en den stemmigen achtergrond bijzonder krachtig uit, en de witte hozen van den heer des huizes en het witte papier op de tafel maken het tafereeltje nog levendiger van uitzicht. Het licht speelt door heel het werk heen, zacht maar helder, op de zwarte kleederen, op den geelgrijzen vloer, op het tafelkleed met donkerblauwen grond en bonte oostersche teekening. Het stuk is gedagteekend van 1627 en behoort tot den vroegsten en besten tijd des meesters.

Wie de heer aan de tafel is weten wij niet. Is hij de Koopman en zijn Klerk, zooals de officieele titel luidt? Is hij een vermogend man, die de plans van zijn nieuwe woning met zekere praalzucht ten toon spreidt? Wie zal het ons zeggen? Maar in elk geval is het een van de mannen, die hun land hielpen stichten, verrijken, machtig maken. Wanneer wij hem zoo omringd zien met plannen, met boeken, met wereldbollen, dan herinneren wij ons al dadelijk hoe grootsch de ontwerpen en de werken der burgerij van zijnen tijd en van zijne stad waren, hoe veelzijdig hare ontwikkeling en hoe haar werkring over heel de wereld zich uitstreckte. In de weelde, die den man omringt, zien wij de vruchten van zijn arbeid, in zijn ernstige deftigheid het gevoel van zijn persoonlijke waarde, in heel zijn omgeving den hoogen trap van beschaving, dien het vaderland toen reeds bereikt had. En daarom is dit werk evenals al de andere van Thomas de Keyser, een stuk geschiedenis. De Hollandsche portretschilders zijn de historieschilders van Holland en een der oudste en der beste onder hen is de vervaardiger van dit bescheiden tooneeltje in een huiskamer.

Wij stipten het reeds ter loops aan, dat Thomas de Keyser in 1596 of 1597 te Amsterdam geboren werd. Zijn vader was een kunstenaar van grooten naam, Hendrik de Keyser, bouwmeester en beeldhouwer, de vervaardiger van des Zwijgers graf te Delft, van het Oost-Indisch Huis en van menige kerk en aanzienlijk gebouw te Amsterdam. Hooft van den vader sprekende zei: „Het vaderland zal bij de nazaten uwe werken gebruiken tot de voornaamste getuigen van zijn tegenwoordig geluk;” van des zoons schilderijen hadde de groote schrijver hetzelfde kunnen verzekeren. Zijn broeder Petrus volgde zijn vader op als stads-steenhouwer, zijn broeder Willem vervulde later hetzelfde ambt, en het zal wel geen gewaagde veronderstelling zijn in den koopman met zijn klerk uit de National Gallery een der klanten van den vader of van een broeder des schilders te zien, die het plan ontvouwen heeft door hem aan een dier bouwmeesters besteld. Zijne moeder was een Antwerpsche, Beyken Pietersdochter van Wilder. Zijn leermeester kennen wij niet, maar of hij bij hen aan huis in de leer geweest zij of hunnen trant anderszins hebbe be-